

PERMANENT BETA KENNISDEELTJESVERSNELLER VOOR SOCIALE INNOVATIES

Tekst: Hans van der Klis



PERMANENT BETA
BRIDGING BRAINS, TECH AND CULTURE



Salventinus

Nog maar twee jaar geleden was Permanent Beta een hersenspindel van drie mannen op een berg in Oostenrijk. Nu, in 2014, is de beweging die in Amersfoort van start ging aan het exploderen. Op evenementen als de Permanent Beta Dag komen tientallen sprekers en honderden mensen af en in Groningen, Enschede en Rotterdam hebben zich teams gemeld die onder de vlag van Permanent Beta zelf bijeenkomsten willen organiseren. Maar wat is het eigenlijk, Permanent Beta? Waarin ligt de aantrekkingskracht? En waar gaat de beweging naartoe?

Bridging Brains Tech & Culture', luidt de slogan van Permanent Beta. Het is de overtuiging van de initiatiefnemers dat de spannendste ontwikkelingen in onze maatschappij op dit moment plaatsvinden op het snijvlak van kunst, technologie en wetenschap. Daar ontstaan de creatieve en innovatieve ideeën die kunnen bijdragen aan de oplossingen voor alle grote vraagstukken van deze tijd op gebieden als onderwijs, zorg, decentralisatie en innovatie. Permanent Beta wil het platform zijn waar deze drie disciplines elkaar tegenkomen. Zo ambitieus waren de drie initiators van Permanent Beta nog niet toen zij elkaar voor het eerst ontmoetten, tijdens een inspiratieweekend in een berghut in Oostenrijk. Martijn Aslander, ervaringsdeskundige op het gebied van de netwerksamenleving, gaf daar een training en raakte in gesprek met twee creatieve ondernemers, Peter Ros en Jan-Henk Bouman. Aslander merkte op dat veel programmeurs buiten werktijd leukere dingen ontwikkelen dan tussen 9 en 5 en dat het lang niet altijd nodig is om de hoofdprijs te betalen voor de huisvesting van je onderneming. Er staat zoveel kantoorruimte leeg, dat je het soms ook voor niets kunt krijgen als je het goed aanpakt, zei Aslander. Ros en Bouman raakten geprikkeld door het gesprek. Ze waren nog niet eens zo lang terug in Nederland toen ze Aslander belden. Ze hadden een halve etage geregeld in het kantoor van de Kamer van Koophandel in Amersfoort. De wilde ideeën die ze hadden besproken moesten maar eens in de praktijk worden gebracht.

SPEELTUIN

Het drietal was het er al snel over eens dat hun gezamenlijk project een soort speeltuin zou moeten worden waar het zou draaien om creativiteit en innovatie, zoals eerder is geprobeerd met het Innovatieplatform van Jan Peter Balkenende. Dit platform werd na enkele jaren om politieke en financiële redenen ontbonden, maar het principe was goed. Nederland is een land zonder grondstoffen, dat zijn rijkdom voor een groot deel te danken heeft aan het aardgas. Maar wat gebeurt er als het aardgas op is? Dan zal ons land het vooral moeten hebben van creativiteit en innovatie. Het Innovatieplatform bood nog een andere belangrijke les: wanneer zo'n initiatief ten onder gaat omdat er een andere wind gaat waaien of de geldkraan dicht wordt gedraaid, is het dus slim om een beweging op te zetten die daar niet afhankelijk van is. Een netwerk, een 'zwerm', waar je de stekker niet uit kunt halen. Dat werd Permanent Beta.

IN BÈTA

Bij het woord 'bèta' denken veel mensen aan technologie, aan de bètavakken op de middelbare school. De betekenis waar de naam Permanent Beta naar verwijst is echter afkomstig uit de softwarewereld. Daar betekent 'bèta' dat een bepaald programma nog niet af is, maar wel alvast gebruikt kan worden. Denk aan Gmail, het gratis mailprogramma van Google, dat jarenlang 'in bèta' is geweest. Het was nog niet af, maar wel al beschikbaar voor iedereen die er de voordelen van zag zodat Google kon leren van de manier waarop de mensen er gebruik van maakten.

Dat bracht Aslander, Ros en Bouman op de gedachte dat eigenlijk alles in deze digitale wereld permanent bèta zou moeten zijn. Veranderingen gaan tegenwoordig zo snel dat er geen tijd meer is voor blijvende oplossingen. En dat is niet erg. We moeten eraan wennen dat we onze zaken regelen met oplossingen die per definitie tijdelijk zijn. Het is de tijd van de 'lean startup'; gewoon maar beginnen en al doende leren. Zo gaan de meeste tech-bedrijven in Silicon Valley te werk. Fouten komen op deze manier veel sneller aan het licht en kunnen in een vroeg stadium worden verbeterd. Als de overheid ook op deze manier zou durven te opereren, dan zouden er heel wat minder miljoenen stuk worden gegooid bij de grote IT-projecten.

*Een netwerk, een 'zwerm', waar je de stekker niet uit kunt halen.
Dat werd Permanent Beta.*

SPELREGELS

Aslander, Ros en Bouman hebben een aantal 'spelregels' bedacht voor het platform. Permanent Beta voorziet in een fysieke plek waar mensen bij elkaar komen die willen delen omdat ze willen delen. Niet omdat ze iets terug willen hebben. Permanent Beta wil bijeenkomsten en evenementen organiseren omdat de deelnemers elkaar dan fysiek kunnen ontmoeten en kennis en inzichten kunnen uitwisselen op een laagdrempelige, pretentieloze manier. De bijeenkomsten zijn altijd gratis en toegankelijk voor iedereen. Iedereen betaalt zijn eigen drankjes en eten, er is geen overhead. De bijeenkomsten worden slim georganiseerd via Meetup.com en gaan altijd door. Nooit zal een evenement worden gecancelled. Het succes van een bijeenkomst wordt niet afgemeten aan het aantal mensen dat er was. De sprekers, die gratis optreden, bepalen hun onderwerp. En als het zo uitkomt, kunnen ze daarvan afwijken. Als de aanwezigen bijvoorbeeld zin hebben om samen te gaan brainstormen over het programma Evernote, kan dat ook. Als je het op die laagdrempelige manier met elkaar organiseert, voelt het als een gezamenlijk experiment: gewoon lekker klooien met elkaar.

NIEUWSGIERIG

Permanent Beta begon met bijeenkomsten over allerlei onderwerpen: quantified self, singularity, lifehacking, slimmer werken, onderwijs, anders nadenken over stedelijke vernieuwing, duurzaamheid, drones, biohacking, ... Allemaal onderwerpen waarvan de organisatoren wisten dat mensen er nieuwsgierig naar zijn. De ene keer staat er iemand met een visie op de toekomst van het onderwijs, een andere keer treedt de ontdekker van het majorana-deeltje op, een potentiële Nobelprijswinnaar. Of er praat iemand over het implanteren van een chip in het lichaam – zoals Aslander zelf heeft gedaan – of er komt iemand iets vertellen over zijn gloednieuwe drone die 180 meter hoog kan vliegen. Er wordt niet gewerkt met thema's: het gaat altijd over Permanent Beta, bridging brains, tech & culture. Er komen mensen op af van allerlei pluimage; mensen uit het leger, het onderwijs, de zorg, de top van de Belastingdienst, kunstenaars, techneuten ... betrokken, nieuwsgierige mensen die zijn gefascineerd door de explosie aan mogelijkheden die zich in het huidige tijdsgewricht voordoet dankzij alle nieuwe technologieën. Die ontwikkelingen worden alleen nog maar spannender.

Het succes van die losse bijeenkomsten deed de initiatiefnemers en een aantal geestverwanten die zich inmiddels bij de beweging hadden aangesloten besluiten om dan ook maar eens een volledige Permanent Beta Dag te

organiseren. De organisatie bleek zo'n goed netwerk te hebben opgebouwd, dat zij - zonder budget - moeiteloos vijftig interessante sprekers bij elkaar kreeg. Daar kwamen twee- tot driehonderd bezoekers op af. Buiten stond een broodjeskraam voor wie honger kreeg: het evenement is gratis, maar de lunch is voor eigen rekening. Iedereen heeft daar begrip voor: het stelt Permanent Beta in staat om de evenementen risicoloos te organiseren.

De grote toeloop, van zowel sprekers als bezoekers, zorgt ervoor dat het programma van 10 uur 's ochtends doorgaat tot 10 uur 's avonds, met telkens vijf of zes programmaonderdelen die tegelijk bezig zijn. Wie het niet naar zijn zin heeft gehad, heeft dat aan zichzelf te wijten. Je kunt hier geen evaluatie invullen, zoals bij de gebruikelijke congressen of seminars. Of je had beter moeten kiezen, of je doet het de volgende keer zelf.

KIJK LIVE

De halve etage in de Kamer van Koophandel in Amersfoort werd al snel het hele gebouw, en niet veel later week de organisatie voor een volgende Permanent Beta Dag uit naar De Nieuwe Stad, een stadsvernieuwingsproject in de oude Prodent-fabriek in Amersfoort. Ook zijn de organisatoren een samenwerkingsverband met Felix Lepoutre aangegaan, gastheer van de -Meet & Workspace in de Beurs van Berlage. Hij nodigde hen uit ook eens naar Amsterdam te komen. Dat mondde uit in een maandelijkse bijeenkomst in samenwerking met het magazine KIJK, waar alle 400.000 'nerds' van Nederland in hun jeugd op geabonneerd zijn geweest. De betrokkenen bij uitgeverij Sanoma waren verrast dat je een keer per maand KIJK Live kunt organiseren op een van de toplocaties van Nederland, zonder dat het iets hoeft te kosten. Deze evenementen worden via een livestream uitgezonden en opgenomen en hebben het enthousiasme voor wat Permanent Beta aan het doen is nog verder doen groeien. De bezoekers vinden het geweldig hun blad tot leven te zien komen, de sprekers en de redactie vinden het geweldig hun lezers te ontmoeten.

Inmiddels is er ook een samenwerking met Tegenlicht, het programma van de VPRO, waarin ontwikkelingen binnen de wereld van politiek, economie, sociologie en wetenschap worden onderzocht. Telkens twee dagen na de uitzending organiseert Permanent Beta een bijeenkomst, waar het onderwerp verder wordt uitgediept en bediscussieerd door voor- en tegenstanders en specialisten.

'Of je had beter moeten kiezen, of je doet het de volgende keer zelf.'

PIONIERS

In de twee jaar dat het initiatief nu bestaat, is Permanent Beta uitgegroeid tot een community die zich als een virus aan het verspreiden is naar steden als Groningen, Rotterdam, Enschede, Utrecht, Assen, Eindhoven en Amsterdam. Permanent Beta fungeert als netwerk, als beweging, als zwerm. Het wil nadrukkelijk geen politiek platform zijn. Natuurlijk zijn er overeenkomsten met bijvoorbeeld de open access-beweging, maar het is vooral een plek waar mensen kennis uitwisselen.

De mensen die op Permanent Beta afkomen, kun je nog het best indelen in twee groepen: de digitale voorhoede en de sociale pioniers. Beide groepen bestaan uit mensen die bezig zijn met sociale innovatie: ze kijken niet alleen naar de technologie, maar ook naar de manier waarop je het leven van mensen daarmee kunt verrijken. Daarin vinden zij elkaar. Het zijn mensen die beseffen dat we in een nieuwe renaissance leven, zoals Aslander het noemt; we convergeren naar een netwerk- en informatiesamenleving die gekenmerkt wordt door talloze disruptieve innovaties. Kunstenaars zoals Daan Roosegaarde laten zich door deze ontwikkelingen inspireren. Maar de dingen die deze kunstenaars bedenken, moeten natuurlijk ook worden uitgevoerd. Daar komen de digitale pioniers van pas. Zij spelen een grote rol in de community. Het is niet voor niets dat het online medium Webwereld van uitgeverij IDG zich bij het platform heeft aangesloten. Webwereld is geïnteresseerd in de content van Permanent Beta en heeft de juiste kanalen om die te verspreiden.

PERMANENT BETA 'BACKEN'

Het succes van Permanent Beta blijft niet onopgemerkt. Veel partijen proberen aan te haken bij het concept, maar de organisatie blijft trouw aan haar principes: het is niet de bedoeling dat er geld omgaat in Permanent Beta. Wanneer je dat toestaat en de financiering droogt op, moet je stoppen, dat is gebleken bij het Innovatieplatform. Organisaties kunnen Permanent Beta echter wel 'backen' met een kleine bijdrage voor de noodzakelijke onkosten. Die zijn er onvermijdelijk. Denk aan de techniek die nodig is om de bijeenkomsten te organiseren, of de kosten die gemaakt worden om nieuwe technologische ontwikkelingen zo snel mogelijk onder de betrokkenen te verspreiden. Hoe meer de enthousiaste volgers Permanent Beta ondersteunen, hoe meer het platform kan doen. Maar dat is de enige benefit die daaraan verbonden is. De beweging gaat geen sponsorovereenkomsten aan, want dat zou betekenen dat partijen ergens een logo op mogen plakken. En dat gaat niet gebeuren, al nemen geïnteresseerde bedrijven twee ton mee.

Permanent Beta is niet te koop, noch te huur. Het netwerk is wel bereid tot samenwerking, maar altijd onder de eigen voorwaarden: als er bijvoorbeeld een bedrijf uit de telecomsector aanklopt, wil Permanent Beta best een evenement of bijeenkomst organiseren, maar dan wel met de concurrentie erbij. Pas dan wordt het interessant op grotere schaal en kan de wereld er beter van worden.

KENNISDEELTJESVERSNELLER

Op het gebied van wereldverbetering kan Nederland een relevante rol spelen, is de overtuiging van de initiatiefnemers van Permanent Beta. Nederland kent geen grote taal-, cultuur of religieuze barrières, de machtsafstand is relatief laag en de interconnectiviteit is hoger dan waar ook ter wereld. Nederlanders kunnen goed samenwerken en zijn altijd early adopters van nieuwe technologie geweest. Dat maakt dat Nederland misschien wel beter in staat is dan andere landen om de vruchten te plukken van de convergentie van een zich exponentieel ontwikkelende technologie (denk hierbij bijvoorbeeld aan eerste 3D-geprinte schedel die geïmplanteerd werd in het UMC Utrecht).

Binnen dit gunstige klimaat werkt Permanent Beta als katalysator, als ‘kennisdeeltjesversneller’. Permanent Beta slaat bruggen; laat mensen met verschillende achtergronden en talenten elkaar inspireren en kennis uitwisselen. En dat is een goed idee, want de beste oplossingen voor problemen binnen een bepaald vakgebied zijn namelijk vaak te vinden in een ander vakgebied.

Nieuwsgierig geworden? Ga naar www.permanentbeta.nl

